



Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2020

**LANDBOUWETENSKAPPE V1
EKSEMPLAAR**

PUNT: 150

TYD: 2½ uur



Hierdie vraestel bestaan uit 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Beantwoord ALLE vrae in die ANTWOORDEBOEK.
2. Begin elke vraag op 'n NUWE bladsy.
3. Lees ALLE vrae korrek en antwoord net wat gevra word.
4. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in die vraestel gebruik word.
5. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
6. Toon ALLE bewerkings, insluitende formules, waar van toepassing.
7. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A**VRAAG 1**

1.1 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde tot die volgende vrae voorsien. Kies die korrekte antwoord en skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (1.1.1–1.1.10) in die ANTWOORDEBOEK, byvoorbeeld 1.1.11 D.

1.1.1 Die sub-atomiese deeltjie van 'n atom wat nie positief of negatief is nie is 'n ...

- A elektron.
- B isotoop.
- C neutron.
- D proton.

1.1.2 'n Propaan is 'n alkaan wat bestaan uit ... -atome.

- A 2 koolstof en 5 waterstof
- B 4 koolstof en 10 waterstof
- C 1 koolstof en 4 waterstof
- D 3 koolstof en 8 waterstof

1.1.3 Die volgende is eienskappe van 'n koolstofatoom.

- (i) Is algemeen in die kos en vesel wat ons produseer.
- (ii) Kan met dit self bind om lang kettings te vorm.
- (iii) Het ses valens elektrone.
- (iv) Gevind in meeste insekdoders wat in boerdery gebruik word.

Kies die korrekte kombinasie:

- A (i), (iii), en (iv)
- B (ii), (iii) en (iv)
- C (i), (ii) en (iv)
- D (i), (ii) en (iii)

1.1.4 Grondtekstuur met 'n deursnit van 10,00 – 2,00 mm het ...

- A hoë deurlaatbaarheid en lae plastisiteit.
- B lae dreinerings en belugting.
- C lae deurlaatbaarheid en hoë plastisiteit.
- D hoë graad van plastisiteit en hoë kohesie.

1.1.5 Die volgende is NIE 'n faktor wat die ontwikkeling van grondstruktuur beïnvloed NIE.

- A Teenwoordigheid van organiese materiaal
- B Aktiwiteit van erdwurms
- C Onveranderde grondvogtoestande.
- D Hoë klei-inhoud.

1.1.6 Die gevlekte voorkoms in grond is 'n aanduiding van die volgende:

- (i) Die reduksie van rooi ferriese yster na blou-grys ferriese yster.
- (ii) Baie vlekke in die ondergrond.
- (iii) Kolle roes, geel en grys kleur.
- (iv) Versuiping vir 'n deel van die dag.

Kies die korrekte kombinasie:

- A (i), (iii), en (iv)
- B (ii), (iii) en (iv)
- C (i), (ii) en (iv)
- D (i), (ii) en (iii)

1.1.7 Die beweging van 'n vloeistof in klein spasies teen gravitasie word veroorsaak deur ... kragte.

- A kohesie an adhesie
- B kohesie en gravitasie
- C versadigheid en perkolاسie
- D infiltrاسie en adhesie

1.1.8 'n Gat in die grond gegrawe om die horisonne te toon is 'n ...

- A horisongat
- B profielgat
- C putgat
- D horisonput

1.1.9 'n Unieke vertikale suksessie van diagnostiese horisonne.

- A Grondreeks
- B Grondklassifikاسie
- C Grondprofiel
- D Grondvorm

1.1.10 Die omsetting van voedingstowwe vanaf 'n organiese vorm na 'n anorganiese vorm tydens ontbinding.

- A Ammonifikاسie
- B Mineralisasie
- C Immobilisasie
- D Oplosbaarheid

(10 x 2) (20)

- 1.2 Dui aan of elk van die beskrywings in KOLOM B van toepassing is op **SLEGS A, SLEGS B, BEIDE A EN B** of **GEENEEN** van die items in KOLOM A nie. Skryf **slegs A, slegs B, beide A en B** of **geeneen** langs die vraagnommer (1.2.1–1.2.5) in die ANTWOORDEBOEK, byvoorbeeld 1.2.6 slegs Bv.

KOLOM A			KOLOM B
1.2.1	A:	Komplekse proteïene	'n Proteïen wat na dit gehidroliseer is slegs na aminosure opbreek
	B:	Eenvoudige proteïene	
1.2.2	A:	Etanol	Alkohol wat vorm as gevolg van fermentasie deur mikro-organismes
	B:	Metanol	
1.2.3	A:	Swart kleur	Teenwoordigheid van limoliet
	B:	Ligte kleur	
1.2.4	A:	Evapokappilariteit	Verlies van water deur die huidmondjies van plante.
	B:	Evapotranspirasie	
1.2.5	A:	Gley-toestande	G-horison
	B:	Tekens van reduksie	

(5 x 2) (10)

- 1.3 Gee EEN woord/term vir ELK van die volgende beskrywings. Skryf slegs die woord/term langs die vraagnommers (1.3.1–1.3.5) in die ANTWOORDEBOEK neer.

1.3.1 Die algemene naam van elemente op die periodieketabel wat slegs een elektron kort om 'n vol buite-orbitaal te vul

1.3.2 Die struktuur waar die buitenste elektron(e) van 'n atoom met kolle en kruise voorgestel word

1.3.3 'n Tekstuur waar sand, klei en sliem in gunstige hoeveelhede voorkom

1.3.4 Die gas wat oksidasie verminder deur suurstof te verdun

1.3.5 'n Baie klein negatief gelaaiete deeltjie wat in water kan oplos (5 x 2) (10)

- 1.4 Verander die ONDERSTREEPTE WOORD/E in ELK van die volgende stellings om dit WAAR te maak. Skryf slegs die antwoord langs die vraagnommers (1.4.1–1.4.5) in die ANTWOORDEBOEK.

1.4.1 'n Anioon vorm waneer 'n atoom een of meer elektrone verloor.

1.4.2 Kapillêre vog word as 'n dun laagie deur adhesiekragte styf teenaan gronddeeltjies gehou.

1.4.3 Neutrale grond word deur aluminium en waterstof oorheers.

1.4.4 Rhizobium is die fungi wat in simbiose met plantwortels is en dit help om meer fosfor te absorbeer.

1.4.5 Eluvasie is die proses waar materiaal van 'n A-horison na 'n B-horison verplaas word. (5 x 1) (5)

TOTAAL AFDELING A: 45

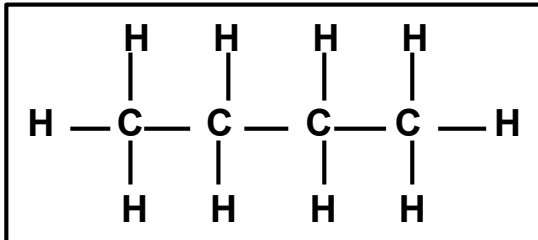
AFDELING B

VRAAG 2: BASIESE LANDBOUCHEMIE

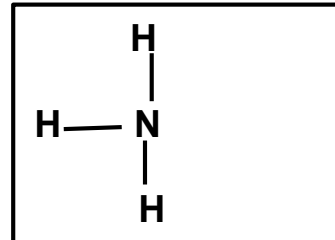
Begin hierdie vraag op 'n NUWE bladsy.

2.1 Die diagram hieronder toon die struktuurformule van verskeie verbindings.

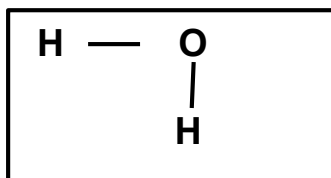
STRUKTUUR A



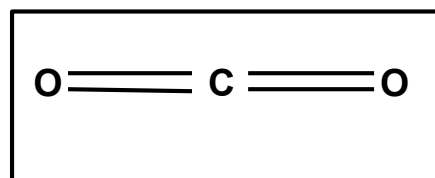
STRUKTUUR B



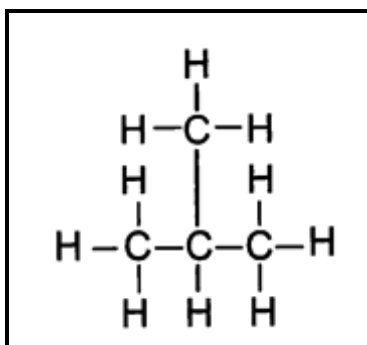
STRUKTUUR C



STRUKTUUR D

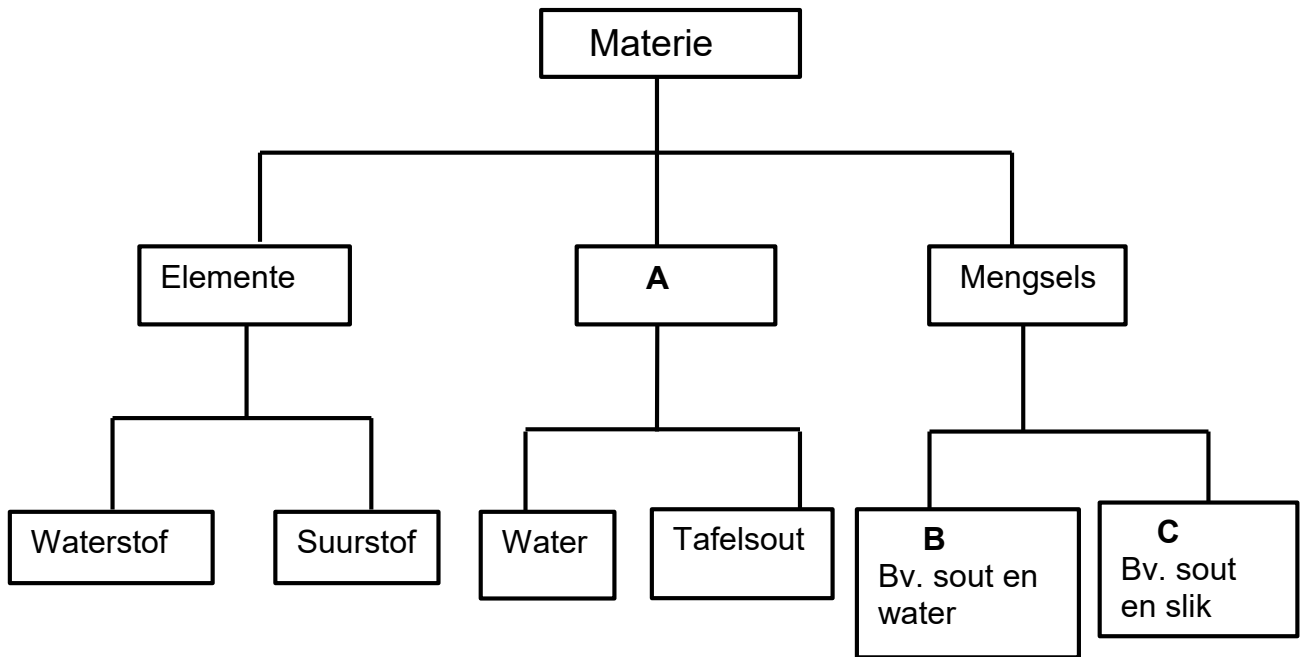


STRUKTUUR E



- 2.1.1 Klassifiseer die verbindings voorgestel deur struktuur **A** en **B** in twee kategorieë. (2)
- 2.1.2 Gee 'n rede vir jou antwoord by VRAAG 2.1.1 gebaseer op hul strukture. (2)
- 2.1.3 Die strukture genommer **A** en **E** het dieselfde molekulêre formule, maar verskillende strukture. Gee die naam van sulke verbindings. (1)
- 2.1.4 Skryf die chemiese formule van die verbinding voorgestel deur struktuur **A**. (2)
- 2.1.5 Identifiseer die letter van die verbinding verantwoordelik vir die volgende: (2)
- Katalisator in baie chemiese reaksies
 - Word as 'n skoonmaakmiddel gebruik

2.2 Analiseer die vloedigram hieronder en beantwoord die vrae daarvoor.

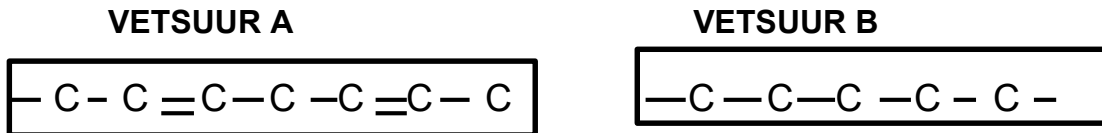


2.2.1 Identifiseer die stowwe genommer **A**, **B** en **C**. (3)

2.2.2 Verduidelik die verskil tussen 'n element en 'n stof in **A**. (2)

2.2.3 Onderskei tussen mengsels **B** en **C**. (2)

2.3 Die strukture onderaan toon die binding van koolstofatome in vetsure:



2.3.1 Identifiseer die tipe vetsuur genommer **A** en **B**. (2)

2.3.2 Dui die letter van die vetsuur aan wat by elk van die beskrywings onderaan pas:

- (a) Kom van plante af (1)
- (b) Vastestof by kamertemperatuur (1)
- (c) Het 'n hoë smeltpunt (1)
- (d) Vloeistof by kamertemperatuur (1)

2.3.3 Noem TWEE redes waarom vette belangrik in lewende organismes is. (2)

2.4 Hieronder is stowwe met verskillende pH waardes:

- Bakpoeier
- Lemoensap
- Melk
- Battery suur

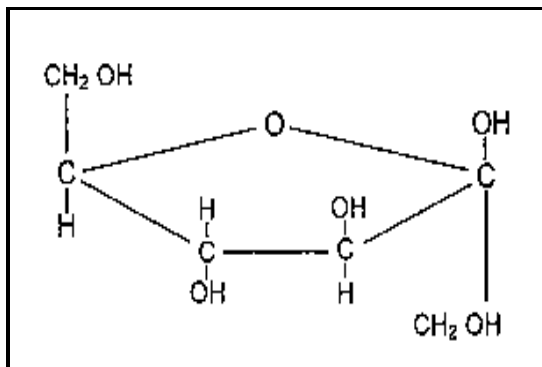
2.4.1 Dui aan of elk van die stowwe hierbo neutral, suur, sterk suur, basies of sterk basies is. Skryf die stof en die pH-aanwyser. (4)

2.4.2 Dui die stof in VRAAG 2.4 aan wat 'n hoë konsentrasie van die volgende het:

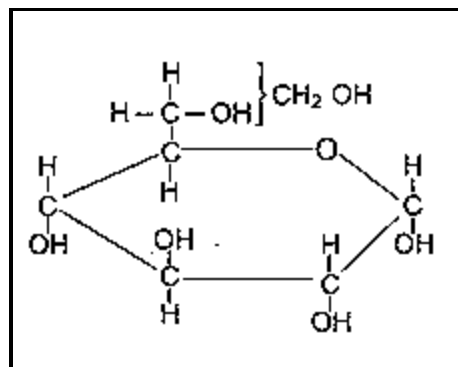
- (a) Hidroksiedioon (1)
 (b) Waterstofioon (1)

2.5 Die struktuurformule hieronder verteenwoordig monosakkariedes.

STRUKTUUR A



STRUKTUUR B



2.5.1 Benoem struktuur **A** en struktuur **B**. (2)

2.5.2 Dui die verbinding aan wat vorm wanneer struktuur **A** en **B** bind. (1)

2.5.3 Gee TWEE elemente wat die basiese samestelling van alle koolhidrate is. (2)

[35]

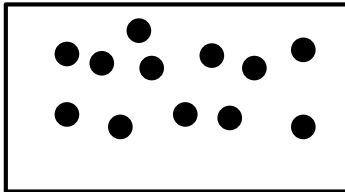
VRAAG 3: GRONDKUNDE

Begin hierdie vraag op 'n NUWE bladsy.

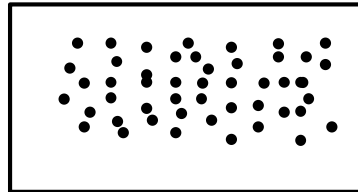
- 3.1 Die illustrasies onderaan stel grondmonsters voor met verskillende groottes grondpartikels en massadigtheid.

GRONDMONSTER A

Massadigtheid: $1,4 \text{ g/cm}^3$

**GRONDMONSTER B**

Massadigtheid: $3,2 \text{ g/cm}^3$



Sleutel
 • — 0,001 mm
 ● — 1,0 mm

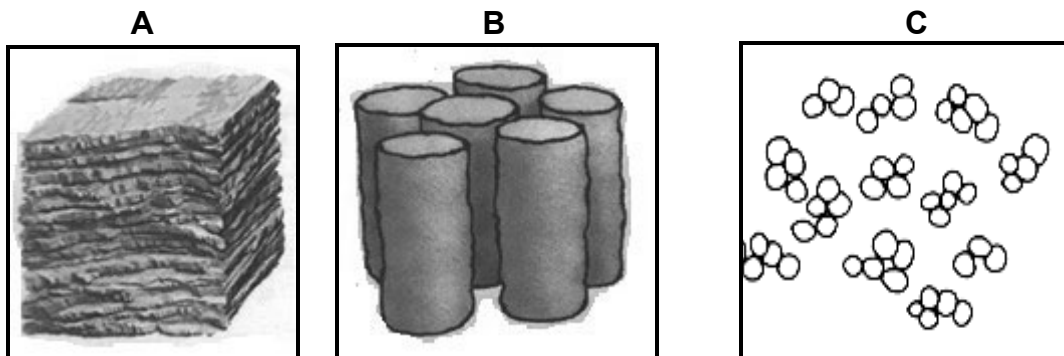
- 3.1.1 Identifiseer die grondmonster wat by elk van die eienskappe hieronder pas:

- (a) Moeilik om te bewerk
- (b) Lae vermoë om vog en voedingstowwe te behou
- (c) Hoë kation uitruilkapasiteit
- (d) Verweer maklik

(4)

- 3.1.2 Gee kommentaar oor die porieruimtes van grondmonster **B** deur na die massadigtheid te verwys. (2)

- 3.2 Die illustrasie onderaan toon verskillende grondstrukture gebaseer op hul vorm.



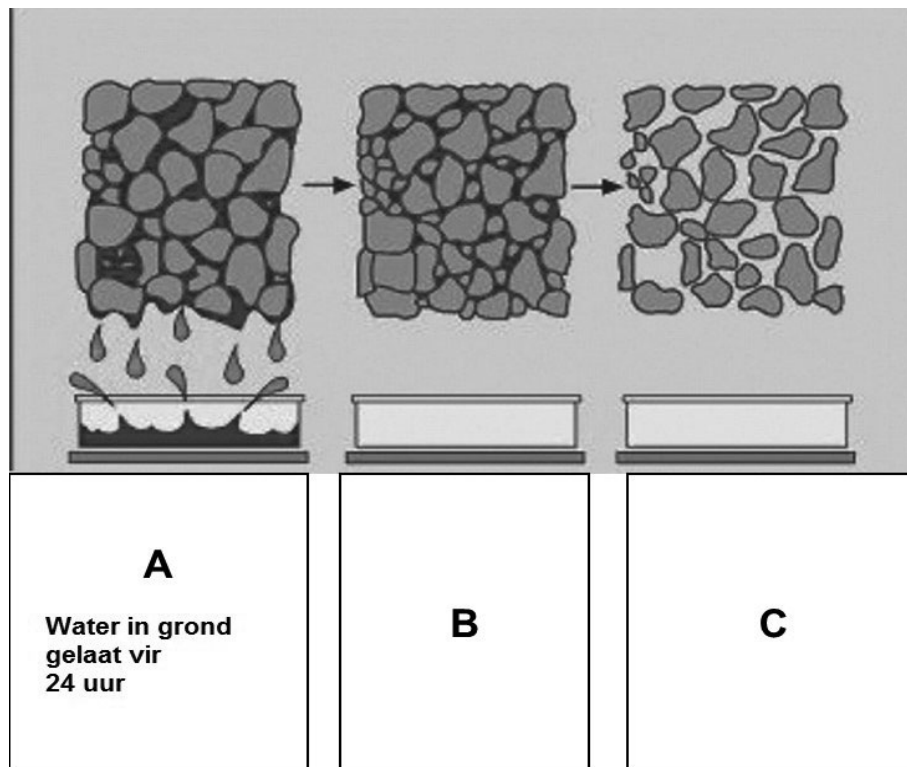
- 3.2.1 Identifiseer die grondstrukture genommer **A**, **B** en **C**. (3)

- 3.2.2 Dui die letter aan wat die struktuur toon wat:

- (a) Algemeen in kleipanne voorkom. (1)
- (b) Geskik vir gewasproduksie is. (1)

- 3.2.3 Noem TWEE wanpraktyke deur boere wat tot die vernietiging van die grondstruktuur kan lei. (2)

3.3 Analiseer die illustrasie van grondwater hieronder en beantwoord die vrae wat volg.



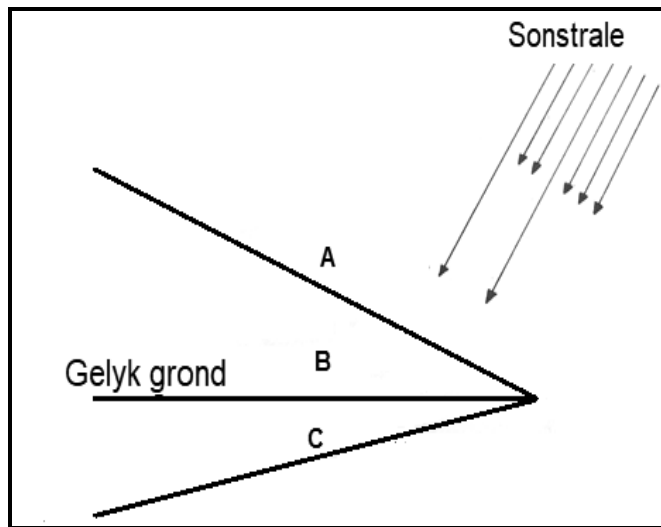
- 3.3.1 Noem die toepaslike term wat na die illustrasie genommer **A** en **B** verwys. (2)
- 3.3.2 Regverdig met 'n rede jou antwoord tot VRAAG 3.3.1. (2)
- 3.3.3 Verduidelik die plantrespos wanneer dit in grond gegroei word soos in illustrasie **B** en **C**. (2)
- 3.3.4 Onderskei tussen *tydelike*- en permanente-verwelkingspunt. (2)
- 3.4 'n Grondkleur is belangrik in landbou want dit dui die spesifieke eienskappe en toestande van die grond aan.
- 3.4.1 Onderskei tussen *homogene* en *nie-homogene grondkleur*. (2)
- 3.4.2 Noem TWEE faktore wat die kleur van grond bepaal. (2)
- 3.5 'n Grondkundige het 'n ondersoek gedoen om die invloed van grondgas op plante te toets.

EKSPERIMENT Nr.	Nr. 1	Nr. 2
Toestande waaronder sade in grond geplant word	Geplante sade in grond en grond word versuip gehou	Sade geplant in grond met goed verrotte organiese materiaal en net nat gemaak wanneer nodig
UITSLAE	Geen groei plaasgevind	Weelderige groei

- 3.5.1 Dui die gas aan wat afwesig in eksperiment Nr.1 is (1)

- 3.5.2 Verduidelik die rol wat die gas genoem in VRAAG 3.5.1 kon gespeel het indien dit nie gebrekkig was nie. (1)
- 3.5.3 Noem die gas wat volop is in grond as gevolg van die aktiwiteit soos in eksperiment Nr. 2. (1)
- 3.5.4 Verduidelik die rede vir die hoë hoeveelheid gas genoem in VRAAG 3.5.3. (2)

3.6 Die diagram hieronder toon die oriëntasie van die land as 'n faktor wat grondtemperatuur beïnvloed.



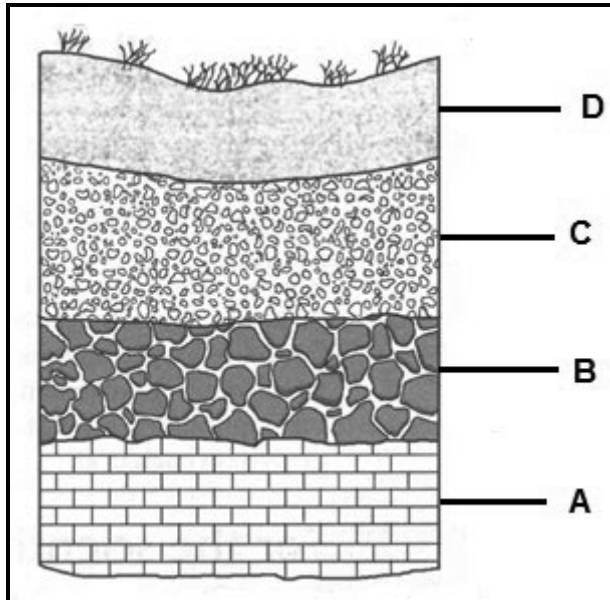
- 3.6.1 Dui die letter aan wat die grond voorstel waar die volgende plaasvind: (1)
- (a) Verhoogde saadontkieming en ontkiemingspersentasie (1)
 - (b) Vertraag mikrobiële aktiwiteit (1)
 - (c) Vinniger chemiese reaksies (1)
- 3.6.2 Gee TWEE metodes wat die boer kan toepas om grondtemperatuur te manipuleer. (2)

[35]

VRAAG 4: GRONDKUNDE

Begin hierdie vraag op 'n NUWE bladsy.

4.1 Die diagram hieronder toon horisontale lae van 'n grond.



- 4.1.1 Skets die profiel van die grond met die horisontale lae soos in die diagram hierbo. (2)
- 4.1.2 Dui die horison aan wat sigbaar sal wees indien die grond hierbo aan die volgende blootgestel word:
- (a) Hoë graad van loging (1)
- (b) Baie nat toestande (1)
- 4.1.3 Noem TWEE diagnostiese horisonne van die horison gemerk **D**. (2)
- 4.2 Grondklassifikasie is die metode wat deur grondkundiges gebruik word om grond in verskillende klasse te verdeel volgens hul besonderse eienskappe.
- 4.2.1 Stel DRIE redes waarom klassifikaie van grond belangrik vir landbou is. (3)
- 4.2.2 Noem die stelsel wat in Suid-Afrika gebruik word om grond te klassifiseer. (1)

4.3 Die tabel hieronder toon die pH-waardes en molibdeen beskikbaarheid van grond.

GROND pH	BESKIKBAARHEID VAN MOLIBDEEN (g)
2	0
4	1
6	3
8	4
10	8
12	14

4.3.1 Gee die inligting hierbo in die tabel in die vorm van 'n lyngrafiek. (6)

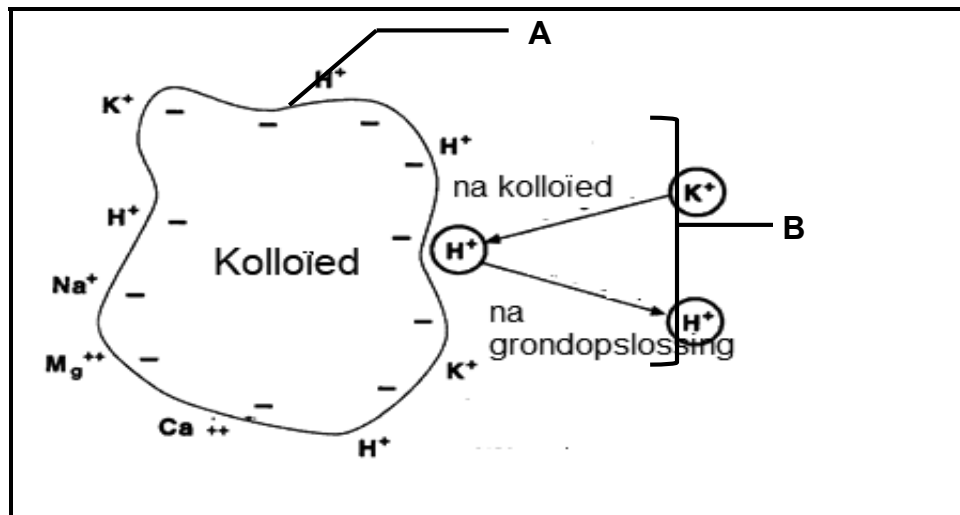
4.3.2 Lei die invloed van suurheid en alkaliniteit op die beskikbaarheid van molibdeen af. (2)

4.3.3 Dui die maatreëls aan wat 'n boer kan volg om die volgende probleme op te los:

(a) Verminderde beskikbaarheid van molibdeen in grond met 'n pH tussen 2 en 4 (1)

(b) Giftige hoeveelhede molibdeen in grond met 'n pH van 14 (1)

4.4 Die skematiese voorstelling hieronder toon katione in grondoplossing en grondkolloïede.



4.4.1 Lei die term af wat van toepassing is op die proses wat **A** en **B** genoem is. (2)

4.4.2 Noem 'n rede vir die proses in VRAAG 4.4.1 B. (1)

4.4.3 Dui die waterstofkation aan vanuit die voorstelling hierbo, wat 'n invloed op plante kan hê. (1)

- 4.4.4 Noem TWEE tipes kolloïede waarin die prosesse genoem in VRAAG 4.4.1 plaasvind. (2)
- 4.4.5 Onderskei tussen *natriumgrond* en *soutgrond* met verwysing na die oorheersende soute. (2)
- 4.5 'n Groep jong boere wat in organiese boerdery belangstel het 'n skenking wurms ontvang om te gebruik wanneer hulle bemestingstowwe maak.
- 4.5.1 Klassifiseer die wurms in groepe van grondorganismes. (1)
- 4.5.2 Stel TWEE toestande wat die groep moet skep vir die oorlewing van hierdie wurms. (2)
- 4.5.3 Verduidelik hoe hierdie wurms die boere kan help. (2)
- 4.6 Noem die voedingstofsiklus wat die volgende in plante sal verhoog:
- (a) Proteïen-inhoud (1)
- (b) Koolhidraat-inhoud (1)
- [35]**

TOTAAL AFDELING B: 105
GROOTTOTAAL: 150



Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2020

**LANDBOUWETENSKAPPE V1
NASIENRIGLYN
EKSEMPLAAR**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1:**

1.1	1.1.1	C ✓✓		
	1.1.2	D ✓✓		
	1.1.3	C ✓✓		
	1.1.4	A ✓✓		
	1.1.5	C ✓✓		
	1.1.6	D ✓✓		
	1.1.7	A ✓✓		
	1.1.8	B ✓✓		
	1.1.9	D ✓✓		
	1.1.10	B ✓✓	(10 x 2)	(20)
1.2	1.2.1	Slegs B ✓✓		
	1.2.2	Slegs A ✓✓		
	1.2.3	Geeneen ✓✓		
	1.2.4	Slegs B ✓✓		
	1.2.5	Beide A en B ✓✓	(5 x 2)	(10)
1.3	1.3.1	Halogeen ✓✓		
	1.3.2	Lewis-struktuur ✓✓		
	1.3.3	Leem ✓✓		
	1.3.4	Stikstof ✓✓		
	1.3.5	Kolloïed ✓✓	(5 x 2)	(10)
1.4	1.4.1	Katïoon ✓		
	1.4.2	Higroskopies ✓		
	1.4.3	Suur ✓		
	1.4.4	Mycorrhiza ✓		
	1.4.5	Illuviasie ✓	(5 x 1)	(5)
			TOTAAL AFDELING A:	45

AFDELING B**VRAAG 2: BASIESE LANDBOUCHEMIE****2.1 Verbindings****2.1.1 Klassifikasie van verbindings**

A – Organies ✓

B – Anorganies ✓

(2)

2.1.2 Rede

A – Teenwoordigheid van koolstofatoom ✓

B – Afwesigheid van koolstofatoom ✓

(2)

2.1.3 Naam van verbinding met dieselfde molekulêre formule, maar verskillende struktuur

Isomere ✓

(1)

2.1.4 Chemiese formule van 'n verbinding voorgestel deur struktuur A• C_4H_{10} ✓✓

OF

• $CH_3(CH_2)_2CH_3$ ✓✓

(2)

2.1.5 Identifikasie van die letter

(a) C ✓

(b) B ✓

(2)

2.2 Materie/elemente/verbindings/mengsels**2.2.1 Identifikasie van stowwe**

A – Verbinding ✓

B – Homogene mengsel ✓

C – Heterogene mengsel ✓

(3)

2.2.2 Verskil tussen element en verbinding

Element is 'n stof wat nie chemies verder afgebreek kan word nie ✓

Verbinding is 'n stof gevorm wanneer twee of meer elemente chemies bind ✓

(2)

2.2.3 Onderskei tussen homogene en heterogene mengsels**Homogene** – mengsel waarin die opgeloste stowwe nie fisies geskei kan word nie ✓**Heterogene** – mengsel waar die komponente fisies van mekaar geskei kan word ✓

(2)

2.3 Vetsure

2.3.1 Identifikasie van die vetsuur

A – Onversadigde vetsuur ✓

B – Versadigde vetsuur ✓

(2)

2.3.2 Aanduiding van die letter wat die vetsuur voorstel

(a) Oorsprong van plante – A ✓

(b) Vastestof by kamertemperatuur – B ✓

(c) Het 'n hoë smeltpunt – B ✓

(d) Vloeistof by kamertemperatuur – A ✓

(4)

2.3.3 TWEE redes waarom vette belangrik is in lewende organismes

- Voorsien 'n bron van gestoorde energie ✓
- Bron van insulasie en temperatuurbeheer ✓
- Belangrike deel van membraanstruktuur ✓
- Speel 'n rol met die vloei van energie in en uit 'n sel ✓
- Help met impulsgeleiding ✓

(Enige 2)

(2)

2.4 pH-waardes

2.4.1 Dui die pH van die stowwe aan

Bakpoeier – Basies/Alkalies ✓

Lemoensap – Suur ✓

Melk – Neutraal ✓

Batterysuur – Sterk suur ✓

(4)

2.4.2 Dui die stof met 'n hoë konsentrasie van

(a) **Hidroksiedione** – Bakpoeier ✓

(b) **Waterstofione** – Batterysuur ✓

(2)

2.5 Monosakkariede

2.5.1 Name van die strukture

A – Fruktose ✓

B – Glukose ✓

(2)

2.5.2 Aanduiding van die verbinding gevorm uit fruktose en glukose

Sukrose ✓

(1)

2.5.3 TWEE elemente wat die basiese samestelling van koolhidrate is

• Koolstof ✓

• Waterstof ✓

• Suurstof ✓

(Enige 2)

(2)

[35]

VRAAG 3: GRONDKUNDE**3.1 Grondtekstuur****3.1.1 Aanduiding van die monster**

- (a) Monster B ✓
- (b) Monster A ✓
- (c) Monster B ✓
- (d) Monster A ✓

(4)

3.1.2 Kommentaar oor die porieruimte van grondmonster B deur na die massadigtheid te verwys

Grondmonster B het 'n hoë massadigtheid/ 3.2 g/cm³ ✓ en daarom minder porieruimtes ✓

(2)

3.2 Grondstruktuur**3.2.1 Identifikasie van die strukture**

- A – Plaat ✓
- B – Prisma/kolom/prismaties ✓
- C – Korrelrig/sferies ✓

(3)

3.2.2 Aanduiding van die letter wat die struktuur voorstel

- (a) A ✓
- (b) C ✓

(2)

3.2.3 TWEE wanpraktyke wat tot die afbreking van die struktuur lei

- Vloedbesproeiing ✓
- Bewerking van grond wanneer dit te nat of droog is ✓
- Ploeg en ander bewerkingsmetodes ✓
- Oorbeweiding / brand / verwydering van plantmateriaal ✓
- Beweging van diere en toerusting oor nat grond ✓
- Besproeiing wat tot opbouing van sout lei ✓

(Enige 2) (2)

3.3 Grondvog**3.3.1 Noem van term**

- A – Versadigingspunt ✓
- B – Veldwaterkapasiteit ✓

(2)

3.3.2 Rede

- A – Grond is totaal gevul met water ✓
- B – Hoeveelheid water wat grond na dreinerings hou ✓

(2)

3.3.3 Plantrespons in grond gegroei van Houer C en D

- (a) B – Plante sal optimaal groei ✓
- (b) C – Plante sal verwelk en doodgaan ✓

(2)

3.3.4 Onderskei tussen tydelike en permanente verwelkingspunt

Tydlike verwelking – Die punt waar plante verwelk voorkom gedurende die warmste dele van die dag en weer herstel ✓

Permanente verwelking – Plante herstel nie van verwelking nie ✓

(2)

3.4 Grondkleur

- 3.4.1 **Onderskei tussen *homogene* en *nie-homogene* grondkleur**
Homogene – Enkele dominante kleur in grond ✓
Nie-homogene – Mengsel van grondkleure ✓ (2)
- 3.4.2 **TWEE faktore wat grondkleur bepaal**
- Teenwoordigheid van water ✓
 - Gley-toestande ✓
 - Organiese materiaal ✓
 - Teenwoordigheid van oksiede ✓
 - Teenwoordigheid van karbonate ✓ (Enige 2) (2)

3.5 Grondgas

- 3.5.1 **Aanduiding van die gastekort in eksperiment 1**
 Suurstof ✓ (1)
- 3.5.2 **Rol wat gas kon speel indien daar nie 'n tekort was nie**
 Sou saadontkieming beïnvloed ✓ (1)
- 3.5.3 **Gas volop in grond as gevolg van aktiwiteit soos in eksperiment 2**
 Koolstofdiksied ✓ (1)
- 3.5.4 **Rede vir die hoë hoeveelheid koolstofdiksied**
 Vrygestel deur respirasie ✓ van plantwortels en grond mikro-organismes ✓ (2)

3.6 Grondtemperatuur

- 3.6.1 **Aanduiding van die letter**
- (a) A ✓
 - (b) C ✓
 - (c) A ✓ (3)
- 3.6.2 **TWEE metodes om grondtemperatuur te manipuleer**
- Besproeiing ✓
 - Deklaagbewerking ✓
 - Deursigtige plastiekbedekking ✓
 - Skaduwee ✓ (Enige 2) (2)
- [35]**

VRAAG 4: GRONDKUNDE**4.1 Grondhorisonne****4.1.1 Skets die grondprofiel**

$$\begin{array}{c} \frac{A}{\frac{B}{\frac{C}{R}}} \checkmark \checkmark \end{array}$$

(2)

4.1.2 Aanduiding van die horison

(a) E ✓

(b) G ✓

(2)

4.1.3 TWEE diagnostiese horisonne van horison A

- Humies ✓
- Verties ✓
- Melanies ✓
- Orties ✓

(Enige 2) (2)

4.2 Grondklassifikasie**4.2.1 DRIE redes vir die klassifikasie van grond**

- Optimale benutting van die land se natuurlike hulpbronne ✓
- Wetenskaplike beplanning van die plaas ✓
- Bepaal die gewasproduksiepotensiaal van die grond ✓
- Verbeterde grondkundekommunikasie ✓
- Ontwikkeling van nuwe streke ✓
- Waardasie van grond ✓

(Enige 3) (3)

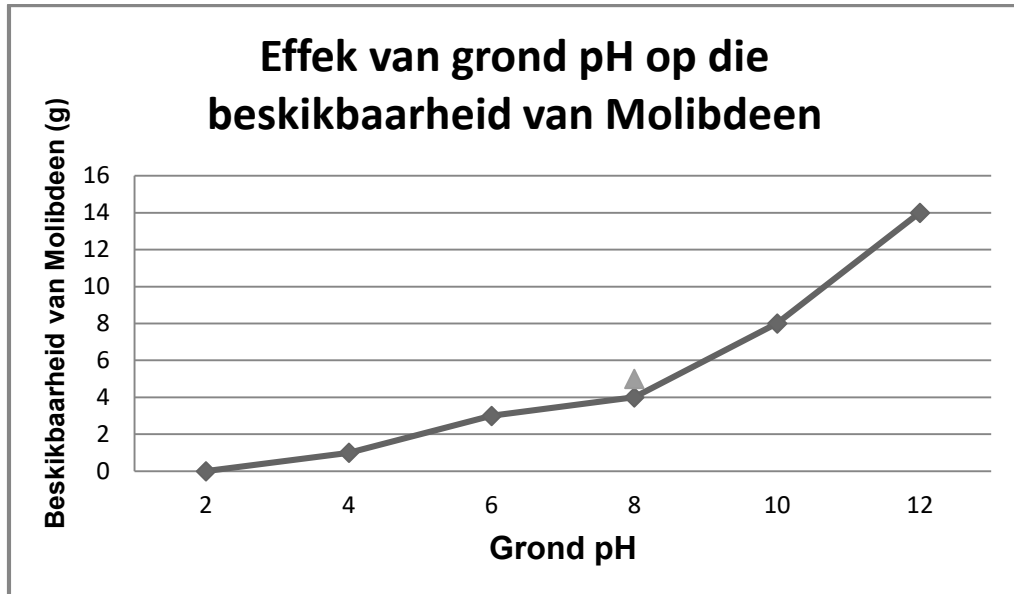
4.2.2 Stelsel gebruik in Suid-Afrika om grond te klassifiseer

Binomiese stelsel ✓

(1)

4.3 Grond pH

4.3.1 Lyngrafiek



Kriteria/rubriek/nasienriglyne

- Korrekte opskrif ✓
- X-as: Korrek gekalibreer en benoem (Grond pH) ✓
- Y-as: Korrek gekalibreer en benoem (Besikbaarheid van Molibdeen) ✓
- Lyngrafiek ✓
- Akkuraatheid ✓
- Korrekte eenheid (g) ✓

(6)

4.3.2 Afleiding van die invloed van suurheid en alkaliniteit op die beskikbaarheid van molibdeen

In suur grond / lae pH is molibdeen nie beskikbaar nie ✓

In alkaliese grond / hoë pH is meer molibdeen beskikbaar ✓

(2)

4.3.3 Maatreëls om probleme op te los:

(a) Laer beskikbaarheid van molibdeen in grond met 'n pH tussen 2 en 4

Toediening van basiese bemesting soos kalk/ CaCO_3 ✓

(1)

(b) Giftige hoeveelhede molibdeen in grond met pH van 14

Aanwending van gips/ CaSO_4 ✓

(1)

4.4 Grondkolloïede

4.4.1 Afleiding van die proses

A – Kation-adsorpsie ✓

B – Kation-uitruiling ✓

(2)

4.4.2 Rede vir kationuitruiling

Kalium kation van die grondoplossing verruil met die waterstof geadsorbeer in die kolloïed ✓

(1)

- 4.4.3 **Aanduiding dat die waterstof-katioon 'n effek op plante het**
Waterstof in die grondoplossing ✓ (1)
- 4.4.4 **TWEE tipes kolloïede**
Organiese kolloïed ✓
Anorganiese kolloïed ✓ (2)
- 4.4.5 **Onderskei tussen *natrium* en *sout grond* met betrekking tot die dominante soute**
Natrium-grond – Natriumkarbonaat ✓
Soutgrond – Chloriede en sulfate van natrium, kalsium en magnesium ✓ (2)
- 4.5 **Grondorganismes**
- 4.5.1 **Klassifikasie van die wurms in groepe van grondorganismes**
Makro-organismes ✓ (1)
- 4.5.2 **TWEE toestande vir die oorlewing van wurms**
- Organiese voedingstowwe ✓
 - Minerale voedingstowwe(stikstof/fosfor/natrium) ✓
 - Grondvog naby aan veldwaterkapasiteit ✓
 - Grondlug vir respirasie ✓
 - Optimum temperatuur (temperature tussen 25 °C en 30 °C ✓
 - Optimum grond-pH ✓ (Enige 2) (2)
- 4.5.3 **Verduideliking van hoe wurms die boere sal help**
- Breek plante en diere-oorblyfsels af ✓ om voedingstowwe vry te stel ✓
 - Verbeter grondstruktuur ✓ vir verhoogde waterhoukapasiteit ✓
 - Wurmmis is ryk aan organiese materiaal ✓ wat grondvrugbaarheid verbeter ✓
 - Handhaaf CO₂-konsentrasie ✓ wat tydens fotosintese gebruik word ✓ (Enige 1) (2)
- 4.6 **Voedingstofsiklus**
- Voedingstofsiklus wat voedingstofinhoud in plante verhoog**
- (a) **Proteïen inhoud** – Stikstofsiklus ✓ (1)
- (b) **Koolhidraatsiklus** – Koolstofsiklus ✓ (1)
- [35]

TOTAAL AFDELING B: 105
GROOTTOTAAL: 150

